

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

для студентів спеціальності 242 «Туризм»
ступеня магістра

Полтава – 2016

Укладач: Карпенко Ю. В., к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавського університету економіки і торгівлі».

Рецензенти: Гросул В. А., д. е. н., завідувач кафедри економіки та управління Харківського державного університету харчування та торгівлі, професор;

Пасека С. Р., д. е. н., завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, професор.

Навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу 3 березня 2016 р. протокол № 6

УЗГОДЖЕНО

Голова науково-методичної групи з напрямку підготовки і спеціальності «Туризм»

4 березня 2016 р. протокол № 3

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної Ради ПУЕТ

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Зміст дисципліни	6
Перелік основної та додаткової літератури	8

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Прогнозування та планування туристичної діяльності» є однією із дисциплін з підготовки магістрів за спеціальністю 242 «Туризм».

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення студентами основ планування соціально-економічного розвитку діяльності підприємств сфери туризму стосовно до сучасних умов господарювання.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців комплексу знань про сутність і функції планування в управлінні підприємством туризму; планові розрахунки і показники в діяльності туристичних підприємств; стратегічне планування на різних рівнях розвитку туризму; планування виробництва і реалізації продукції турпідприємства; планування технічного і технологічного розвитку підприємства туризму; планування доходів і витрат підприємства туризму; бізнес-планування в сфері туризму; планування ресурсного забезпечення діяльності турпідприємства; планування трудових ресурсів на підприємстві; планування ціноутворення підприємства; фінансовому і бюджетному плануванню підприємства; планування соціального розвитку туристичних підприємств.

Предметом дисципліни є закономірності і тенденції розвитку економічних об'єктів (процесів, явищ) в минулому і стан їх в майбутньому, які необхідно досліджувати і знати; сукупність прийомів і засобів, які використовуються відповідно для розробки прогнозів і планів.

Результатом вивчення навчальної дисципліни є формування професійних знань та вмінь, розвиток творчої особистості майбутнього фахівця.

У результаті опанування навчальної дисципліни студенти повинні:

знати: методологію прогнозування і планування туристичної діяльності; • основні принципи та інструменти оперативного і стратегічного прогнозування і планування надання послуг туристичної діяльності; • систему планів, їх зміст і взаємозв'язок з розвитком туристичної індустрії;

вміти: прогнозувати розвиток туристичної індустрії; аналізувати існуючі моделі планування, прогнозування та оцінки діяльності підприємства в сфері туризму; визначати перспективні напрямки розвитку туристичної діяльності.

Оволодіти основними методами прогнозування і планування в індустрії туризму; навичками формування на основі принципів плану-

вання і прогнозування програм розвитку туристичної індустрії.

Методологія вивчення курсу включає сукупність таких методів як: історичний, логічний, макро- і мікроекономічні підходи до оцінки економічних процесів і явищ, альтернативність варіантів розв'язання господарських задач, узагальнення та визначення можливості застосування і поширення передового вітчизняного та зарубіжного досвіду прогнозування та планування господарської діяльності.

Навчальна дисципліна спирається не тільки на власні логіку і зміст, але й на вихідні методологічні положення базових дисциплін, таких як «Економічна теорія», «Регіональна економіка», «Маркетинг», «Фінанси», «Економіка підприємства».

Викладання дисципліни базується на чинному законодавстві України, сучасних літературних джерелах, довідкової і монографічної літератури, матеріалах періодичних видань, відомчих документів, даних мережі Інтернет; на практичних заняттях передбачається використання матеріалів підприємств різних форм власності і господарювання, вирішення ситуаційних завдань, проведення самостійного дослідження окремих показників діяльності підприємства

Структура навчального процесу з дисципліни «Прогнозування та планування туристичної діяльності» передбачає:

денна форма – 90 годин навантаження, у тому числі: 14 годин лекцій, практичних занять – 26 годин, самостійної роботи студентів – 50 годин.

Підсумковим контролем знань з дисципліни є ПМК (залік).

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Прогнозування: зміст, функції, методика складання прогнозів

Прогнозування як процес розробки прогнозів. Основні напрямки й принципи прогнозування. Зміст й призначення економічного прогнозування. Послідовність розробки економічних прогнозів. Методи експертних оцінок. Методи екстраполяції. Моделювання як метод прогнозування. Оцінка якості економічних прогнозів.

Передбачувальна функція прогнозу в сфері туризму. Класифікація прогнозів: національні, регіональні, корпоративні; макроекономічні та галузеві. Особливості нормативного і генетичного підходу до прогнозування туристичної діяльності.

Характеристика аналітичних методів. Методи експертних оцінок. Статистичні методи. Формалізовані методи прогнозування. Методи прогнозування динаміки і сезонних процесів.

Тема 2. Планування діяльності туристичного підприємства

Класифікація видів планування. Поточне, перспективне, стратегічне планування. Методи планування. Кількісні і якісні показники, їх порівнянність в плануванні. Структура плану туристичного підприємства і характеристика його розділів. Бізнес-план туристичного підприємства та його типи. Структура і етапи розробки бізнес-плану туристичного підприємства. Методичні рекомендації щодо складання бізнес-плану туристичного підприємства.

Тема 3. Стратегічне планування на рівні туристичного підприємства

Організація внутрішньофірмового планування. Основні етапи розробки стратегії туристичного підприємства. Місія та цілі підприємства. Формування комплексу функціональних стратегій туристичного підприємства. Визначення генеральної стратегії туристичного підприємства і контроль за її реалізацією.

Тема 4. Аналіз досліджень зовнішнього і внутрішнього середовища туристичного підприємства

Фактори макросередовища, мікросередовища і внутрішнього середовища підприємства. Оцінка динаміки споживчого попиту на туристичний продукт. Основні принципи сегментування туристичного ринку. Методи аналізу середовища. SWOT-аналіз. Метод складання профілю середовища. Конкурентний аналіз.

Тема 5. Прогнозування і планування туризму на державному та регіональному рівнях

Туристичний ринок як об'єкт державного регулювання, прогнозування і стратегічного планування. Оцінка туристичного потенціалу території. Аналіз ризиків розвитку туризму. Соціально-економічні наслідки розвитку туризму на керованій території. Організація прогностно-планової роботи на державному і регіональному рівнях.

ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Господарський Кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
2. Податковий Кодекс України: Кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
4. Про внесення змін до деяких законів України (щодо особливостей оподаткування турпослуг): Закон України від 03.06.2005 р. № 2642-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
6. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
7. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
10. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1.06.2000 р. № 1775-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
11. Про обмеження монополізму і недопущенні несумлінної конкуренції в підприємницькій діяльності: Закон України від 18.02.92 р. № 2132-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
12. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон

України від 23.09.1994 р. № 185/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

13. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

14. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

15. Про туризм: Закон України від 18.11.2003 р. № 1282–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

16. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 03.12.1990 р. № 507-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

17. 35 положень (стандартів) бухгалтерського обліку: збірник офіційних текстів законів станом на 1 лютого 2012 р. / Упоряд. Ю. І. Руснак – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 258 с.

18. Положення про порядок видачі референса суб'єктам туристичної діяльності України: Наказ Міністерства закордонних справ та Держкомтуризму від 25.12.1996 р. № 164-09/61 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана. – Назва з екрана.

19. Положення про пошуково-рятувальні служби суб'єктів туристичної діяльності, що спеціалізуються на організації туристичних подорожей з використанням активних форм пересування туристів: Наказ Державного комітету по туризму України від 10.07.1996 р. № 33 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

20. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: ДСТУ 4527-2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.normativ.com.ua>. – Назва з екрана.

21. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги: ДСТУ 4268-2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.normativ.com.ua>. – Назва з екрана.

22. Послуги туристичні. Класифікація готелів: ДСТУ 4269-2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.normativ.com.ua>.

23. Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності: Наказ Державної туристичної адміністрації України від 12.11.2003 р. № 142/394 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

24. Про затвердження форм державної статистичної звітності з

питань туризму та інструкцій щодо їх заповнення: Наказ Державного комітету статистики України від 04.03.1998 р. № 96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

25. Про заходи щодо розвитку туризму і курортів в Україні: Указ президента України від 21.02.2007 р. № 136/2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

Додаткова

26. Безкровна Л. О. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. / Л. О. Безкровна, Т. А. Ісайко, Л. Е. Жуковська. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. – 116 с.

27. Березін О. В. Ціноутворення в туристичному бізнесі / О. В. Березін, Ю. В. Карпенко. – Суми : Університетська книга, 2014. – 168 с.

28. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.

29. Бочко О. Ю. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери : навч. посіб. / О. Ю. Бочко, В. Ф. Проскура. – К. : Ліра-К, 2014. – 218 с.

30. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К. : Ліра-К, 2013. – 260 с.

31. Грабовецький, Б. Є. Планування та економічне прогнозування : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 66 с.

32. Данилюк М. О. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. / М. О. Данилюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 328 с.

33. Загуцький У. Р. Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посіб. / У. Р. Загуцький, В. М. Цимбалюк, С. Г. Шевченко. – К. : Ліра-К, 2013. – 320 с.

34. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник / В. В. Іванова. – Суми : Університетська книга, 2011. – 443 с.

35. Ковтун О. І. Стратегія підприємства / О. І. Ковтун. – К. : Ліра-К, 2014. – 426 с.

36. Косянчук Т. Ф. Прогнозування та макроекономічне планування : навч. посібник / Т. Ф. Косянчук, В. В. Швид. – Львів : Новий світ-2000, 2010. – 296 с.

37. Македон В. В. Бізнес-планування. Навч. посіб. / В. В. Маке-

дон– К.: Центр учбової літератури, 2009. – 236 с.

38. Мальська М. П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія і практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

39. Михалюк Н. І. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. / Н. І. Михалюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 620 с.

40. Планування діяльності підприємства: навч. посібник / за ред. О. М. Свінцицька. – К. : Кондор, 2009. – 264 с.

41. Прогнозування розвитку територій. Бюджетне прогнозування : навч. посіб. з компакт-диском / В. В. Мамонова, С. Ю. Лукін, Ю. Б. Молодожен [та ін.] ; за заг. наук. ред. М. М. Білинської. – К. : К.І.С., 2014. – 200 с.

42. Стратегічне планування. Навчальний посібник / О. Берданова, В. Вакуленко, В. Тергичка. – Львів: ЗУКЦ, 2008. – 138 с.

43. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посібник / А. В. Череп, А. В. Сучков. – Київ : Кондор, 2011. – 334 с.

44. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства / Л. А. Швайка. – К. : Ліра-К, 2014. – 268 с.